

Запозичення як різновид поповнення українського лексикону назв меблів

Л. М. Науменко

Університет Державної фіскальної служби України, Ірпінь, Україна
Corresponding author. E-mail: naumenko.liana@gmail.com

Paper received 28.05.20; Accepted for publication 18.06.20.

<https://doi.org/10.31174/SEND-HS2020-230VIII38-09>

Анотація. Стаття продовжує цикл публікацій автора, які присвячені вивченню історії формування окремих лексико-семантичних груп назв посуду та меблів, які найчастіше використовувалися у повсякденному побутовому житті українців. У роботі описано запозичену лексику, що є назвами меблів, призначених для лежання та сидіння; вказано джерело запозичення, наявність у сучасному літературному мовленні та українських говірок; розглянуто деривати та способи творення їх на українському ґрунті.

Ключові слова: лексема, запозичення, синонім, дериват, етимологія, демінутиви

Вступ. Словниковий склад української мови, як і будь-якої іншої, формується шляхом успадкування питомої лексики, утворення від неї дериватів, шляхом запозичення іншомовної лексики. Саме останній спосіб характерний для ЛСГ «Назви меблів». Досить часто в українській мові відбувається процес пристосування цих запозичень на рівні семантики та творення дериватів.

Короткий огляд публікацій з теми. Останнім часом значно збільшився інтерес до вивчення лексико-семантичного рівня мови, що дає змогу глибше дослідити мовну картину світу в цілому та національні особливості кожної мови зокрема. Питанням дослідження міжмовних запозичень у окремих тематичних групах побутової лексики були присвячені роботи А. О. Іванова, Д. А. Ігнатенко, М. П. Кочергана, Ю. О. Резніченко та ін.. Однак не було систематизовано інформацію про шляхи запозичення та подальше функціонування цих лексем в українській мові.

Мета – дослідити мови запозичення назв меблів для сидіння та лежання та особливості творення дериватів від них на українському ґрунті.

Матеріали і методи. До запозичених назв меблів для сидіння та лежання відносимо такі: *табурет/ табуретка, пуф, дзиллик, фотель, шезлонг, портшез, диван, кушетка, козетка, канапа*. Основний метод – описовий та порівняльно-історичний.

Результати та їх обговорення. Різновидом стільця в українській мові є назва *табурет/ табуретка*. Французьке *tabouret* ‘табурет, табуретка’ є зменшеною формою від французького *tabour* ‘табурет; барабан’, яке, в свою чергу, було запозичено з арабської *tabūl* ‘барабан’. Через французьку воно потрапило в слов’янські мови і поширилося в українській – *табуретка*, російській – *табурет*, білоруській – *табурэт, табурэтка*, польській – *taboret, taburet*, чеській – *taboret*, словацькій – *taboret, taboretka*, болгарській – *табуретка* [ЕСУМ, V, с. 500]. У сучасній українській мові лексеми мають значення ‘стілець без спинки з квадратним або круглим твердим сидінням’ [СУМ, X, с. 11].

Оскільки лексема *табуретка* є запозиченням, то українськими джерелами вона зафіксована лише з XIX ст.: *Табурётъ* = *стільчик, табурётка, табурётина, табурётчина*. – *Сяка така табуретчина, а ту треба кутить* С. Ш. [Уманець, IV, с. 104]; *Табурет ...* автор подає також демінутив *табуретик* та форми жіночого роду – *табуретка, –рёточка, табуретчина*

[Желехівський, II, с. 944]. Усі вони є суфіксальним утворенням від семи *табурет*. Обидва слова розміщено в перекладних словниках з російської мови на українську та німецьку мови. Це може свідчити про те, що номен *табурет* вживався в російській мові, а для української була більш характерна форма жіночого роду – *табуретка*.

Б. Грінченко не виокремлює лексему *табурет* // *табуретка*, а подає його як синонім до *стільчик* [Грінченко, IV, с. 206]. В українсько-російському словнику середини XX ст. знову спостерігаємо дві форми *табурет* // *табуретка*, які мають відповідники – *табурет, табуретка*: *Руднев підійшов до чавуна і сів на колодку, що заміняла табурет; На табуретці він сидів, як на палі, виглядаючи у вікно, чи немає якої небезпеки. Дериват табуретний у російській мові має відповідник табуретный* [УРС., VI, с. 3]. Польське *taboret* має здрібнілу форму *taborecik; taborek/ taborka – похідні від taboret* [SJP, VII, с. 5–6].

Табуреток зі значенням ‘табуретка’ зафіксовано у Словнику поліських говірок [ЛСПГ, с. 3], та *табóрек* // *табарéтка* і зменшено-пестлива форма *табóрчик* у тому ж значенні [Онишкевич, II, с. 3]; західнополіські говірки зберегли фонетичний варіант *табаретка, таборка* [Аркушин, II, с. 191]; *таборець* – наддністрянські говірки [Шило, с. 249]. Ця іншомовна лексема дала в українській мові та її діалектах похідні, незважаючи на досить пізній час запозичення.

Різновидом табуреток є – *пуф*. Слово іншомовного походження ‘м’яка кругла табуретка’, запозичено з англ. мови через посередництво фр. [ЕСУМ, IV, с. 643]; ‘низький ослінчик з м’яким (звичайно круглим) сидінням’ зберегло від мови-першоджерела й переносне значення [СІС, с. 645]. Існує думка про те, що пуфи з’явилися в Європі у часи, коли модними були дорогі приватні салони, в яких представники вищого світу спілкувалися, слухали музику, поезію. Запозичити пуфи могли зі східного інтер’єру, оскільки саме для нього властиве використання низьких меблів. Сьогодні існують пуфи-трансформери, які можуть перетворитися на розкладачку. Сучасне мовлення має лексему *пуф* та демінутив *пуфик* ‘м’який низький табурет’ [СУМ, VII, с. 406]. Діалектне мовлення не засвоїло цю лексему.

Сучасна українська літературна мова не послуговується лексемою *дзиллик*, вона існує лише як розмовний варіант: *Дзиллик, розм. Стільчик* [СУМ, II, с. 267]. Ети-

мологія слова є досить прозорою. Дослідники слова *дзиглик* подають його значеннями – ‘стілець, табурет, триніжок’, характерне для інших слов’янських мов: біл. [зэдлік], пол. [zugiel], ч. [žydlá].... Слово запозичено через посередництво зах-сл. мов з лат.; лат. *sedīle* зі значенням ‘сідалище (стілець, лавка, крісло)’ в свою чергу, може бути похідним від *sēdere*, що в перекладі означає ‘сидіти’ і є спорідненим із псл. **sēdēti*, що відповідає укр. *сидіти* [ЕСУМ, II, с. 59]. Номен *дзиглик* засвідчено в матеріалах XIX ст.: *Дзыглыкь – стульчикъ* [ГП, с. 1]; *Дзигель. Стуль. Дзигелькь стільчик. См. Столець. Ослинь.* [Б-Н, с. 115].

Широко вживалася назва *дзиглик* на початку XX ст., про що свідчать записи у словнику Б. Грінченка: *Дзиглик. Стілець, табурет, триножник. Одягну тебе, обую, посажу як паву на дзиглику, як гетьману та й дивитись буду. Царя на дзиглик посадили.* У мові на той час було два деминутивних утворення – іменник чоловічого роду *дзигличок* (суфікс –ок) та іменник середнього роду *дзиглятко*, від якого утворено форму *дзигляточко* за допомогою зменшено-пестливого суфікса –очк. Прикметник *дзигликовий* вказує на приналежність: *Дзигликовий. Той, що відноситься до стула, табурета* [Грінченко, I, с. 379].

У окремих матеріалах XX ст. лексема *дзиглик* міститься з позначкою *розмовне* і рос. перекладається як *стул*.

У діалектах спорадично зафіксовано досліджувану лексему, зокрема в словнику поліських говірок: *Дзиглик стар. Стільчик* (Вл.) [ЛСПГ, I, с. 66].

Російські джерела цю лексему не фіксують.

Найменування *фотель* на позначення *крісла* фіксується в сучасних словниках української мови лише як діалектне: *Прибіг* [Мілько] *додому, сів на фотель і холодився, махаючи капелюхом; Фотелі з високими спинками, обтягнуті жовтою дамаською шкірою, стояли біля стін* [СУМ, X, с. 631]. Воно є запозиченням з французької мови від **faldistōl* ‘складний стілець’, яке утворилося від основ двох слів – основа дієслова *fald(i)* ‘складати’ та іменника *stōl* ‘стілець’. У різних слов’янських мовах існують паралельні форми до українського *фотель* – рос. *фотель*, пол., ч., слов. *fofel* [ЕСУМ, VI, с. 124]. Ю. Резніченко зазначає, що відповідником до українського слова *крісло* у словацькій мові є *fofel, fofelka* «*calúnené kreslo s operadlami*», що означає ‘м’яке крісло з підлокітниками’. Українські *фотелик, фотельчик* – деминутивні суфіксальні утворення від *фотель* [СУМ, X, с. 631]. На думку дослідниці, вони можуть бути поширені на тих територіях України, які межують зі Словаччиною і Польщею [184, с. 4].

Ще одним запозиченням із французької мови на позначення різновиду *стільця* є слово *шезлонг*, яке означає ‘легке розсувне крісло, в якому можна напівлежати’ [СУМ, XI, с. 436]. Використовується у багатьох слов’янських мовах: рос., болг. *шезлонг*, біл. *шезлонг*, пол. *szezlong*, ч. *chaise longue, šezlong*. Вони є запозиченням від франц. *chaise longue*, що в буквальному перекладі означає ‘довгий стілець’, що утворилося складанням основ іменника *chaise* ‘стілець’ від [*chaire*] ‘крісло, кафедра’ та прикметника *longue* ‘довгий’ [ЕСУМ, VI, с. 402; Мельничук, с. 854]. Лексема *шезлонг* була зафіксована у перекладному словнику сере-

дини XX ст., що може свідчити про рівноцінне її вживання у цих слов’янських мовах: *шезлонг шезлонг. Погасивши світло в кімнаті, вони виходять на балкон і сідають поруч на шезлонгах* [УРС, VI, с. 483].

Запозичення *шезлонг* не відображене в українському діалектному мовленні.

Сучасні українські словники містять лексему *портшез*, яка не зафіксована в Етимологічному словнику української мови. Вона, як і попередні, французького походження: французьке *porte chaise* утворилося від *porter* ‘носити’ і *chaise* ‘стілець’ [СІС, с. 621]. На кінець XIX ст. варіант *портшеза* зафіксував перекладний словник [Уманець, II, с. 711].

На сучасному етапі в українській мові слово *портшез* вживається зі значенням ‘легке переносне крісло, в якому можна сидіти напівлежачи’: *Щоб не в бермені, ні в дормезі, і ні в ридвані, ні в портшезі, А бігла б {Юнона} на перекладних* [СУМ, VIII, с. 292].

Запозичені іменники *портшез, шезлонг, фотель* утворені способом словоскладання, що не характерно для українських назв меблів. Лише від слова *фотель* утворилися суфіксальні похідні – деминутиви *фотелик, фотельчик*.

У лексико-семантичній групі назв меблів для лежання у певний період з’являється номен *диван* ‘рід м’яких меблів’ [ССУМ, I, с. 658]. Із семантикою ‘килим’ зафіксовано лексему *діван* у XIX ст. [Желехівський, I, с. 181]. Номен *диван* було запозичено в українську мову через посередництво західноєвропейських мов: швидше за все від фр. *divan* ‘канапа; (іст.) державна влада в Туреччині’ чи від нім. *Diwan* ‘канапа; (іст.) державна влада в Туреччині’ [ЕСУМ, II, с. 65; Фасмер, I, с. 512-513]. Турецька назва *divan* зі значенням ‘збірка творів; вища рада; суд’ запозичена з перс. мови через арабську, у якій мало значення ‘збірка віршів; суд; (іст.) державна рада; канцелярія для складання дипломатичних документів’ (*divan < dīvān*) не знайшло поширення в українській мові [ЕСУМ, II, с. 65]. І. Огієнко розглядає етимологію й семантику згаданої лексеми, вказує на її багатозначність. Автор зазначає, що *діван* виступає синонімом до м’яка *канапа, софа* і має перське походження [Ларіон, I, с. 334]. Інші лексичні значення не мають відношення до назви меблів, (це: дорадчий орган турецького султана та збірка одноримових віршів, які розміщені в азбучному порядку рим). Фонетична й граматична форми ідентичні у всіх випадках. Чеські етимологи подають схожі тлумачення лексичного значення та походження лексеми *divan*, який має відповідник *pohovka* [Mach, с. 119].

В українських словниках П. Білецького-Носенка, Є. Тимченка, "Граматиці" О. Павловського не зафіксовано номена *диван*, що свідчить про використання протягом довгого часу диванів лише в оселях досить заможних родин. Це підтверджує думку про залежність функціонування того чи іншого виду меблів від статусу людини у суспільстві. Слово *диван* як синонім до *тапчан* зафіксоване в окремих словниках XIX ст.: *Диванъ – топчан* [Левченко, с. 32]; сформовано синонімічний ряд *диван – канапа – тапчан: Диванъ=канапа, канапея, здр. – канапка, (без спинки, – тапчан, тапчанина* [Уманець, I, с. 180]. У Словнику Б. Грінченка слово *диван* подане лише на позначення турецької державної думи [Грінченко, I, с. 381].

Сучасна українська літературна мова зберегла лексему *диван*: *Диван. Рід великих м'яких меблів для сидіння і лежання* [СУМ, II, с. 270; ВТССУМ, с. 291]. Розвиток дизайну сучасних меблів сприяв появі нових назв. Відбувається нашарування відтінків лексичних значень на початковому з уточненням певних функцій, які може виконувати той чи інший вид меблів. Наприклад, сучасний номен *диван-ліжко* утворений способом складання двох слів: *Диван з відкидною спинкою, що використовується як ліжко* [ВТССУМ, с. 291]. Відбувається поєднання функцій двох видів меблів, схожих між собою за конструкцією і абсолютне поєднання їх призначення, що призвело на мовному ґрунті до утворення нового слова. Утворено воно способом, який не дуже поширений в українській мові. Демінутив *диванчик* [СУМ, II, с. 270; ВТССУМ, с. 291] зі зменшено-пестливим суфіксом *-чик* є традиційним суфіксальним утворенням. Дериват *диванний*, виражений прикметником, утворено суфіксальним способом (суф. *-н*) від слова *диван* [ВТССУМ, с. 291].

В окремих закарпатських говірках збережено фонетичний варіант *діван*, що відповідає українському *диван* [Сабадош, с. 65]. Угорська мова з таким же значенням містить лексему *divan* [Сабадош, с. 65]. Слово *диван* зі значенням 'вид великих м'яких меблів' спорадично зберегли західнополіські говірки [Аркушин, I, с. 131].

Сучасна українська мова містить номен *кушетка*, який виступає синонімом до *диван*: *Кушетка. Невеликий диван з узголів'ям, але без спинки* [СУМ, IV, с. 425; ВТССУМ, с. 600]. Досліджуючи етимологію цього слова, вчені прийшли до висновку, що воно є запозиченням із фр. *couchette* зі значенням 'ліжечко, постілька; кушетка', що, в свою чергу, є зменшеною формою від *couche* 'ложе, постіль', яке походить від дієслова *coucher* 'лежати' [ЕСУМ, III, с. 170]. Починаючи з XIX ст. в українських джерелах можемо прослідкувати за фіксацією слова *кушетка* [Желехівський, I, с. 394]. Дехто з авторів подає як синоніми російське *кушетка* і українське *канапка, канапея* [Уманець, II, с. 63].

Синонімом до *кушетка* виступає назва *козетка* зі значенням 'невелика кушетка', яке належить до застарілої лексики в сучасній українській мові, російській – *козетка*, білоруській – *казетка*. Етимологи вважають його запозиченням з пол. мови: *kozetka < causette / causeuse*. Вони вказують, що польське *kozetka* 'невелика кушетка (ст.), дружня бесіда' та рідше *kozeta* 'козетка' могло виникнути внаслідок змішування споріднених форм із французької – *causette* 'дружня бесіда' та *causeuse* 'невелика кушетка на дві особи; бесідниця; балакуха', які є дериватами від дієслова *causer* 'розмовляти, балакати' [ЕСУМ, II, с. 498]. М. Фасмер досить лаконічно подає етимологію цього слова, вказуючи на його французьке коріння [Фасмер, II, с. 278].

У сучасному мовленні слово вийшло з повсякденного вжитку. Сучасні українські говірки не зберегли слова *козетка*.

Синонімом до *диван* і *козетка* виступає лексема *канапа*. Номен *канапа*, як і попередні лексеми, є більш пізнім запозиченням в українській мові. Дослідники

схиляються до думки, що він потрапив у деякі слов'янські мови з французької через посередництво польської. Французьке *canapé* 'диван' походить від слат. *canapeum* 'диван', яке пов'язане з лат. *sōndrēum, sōndriūm* 'густа сітка; заслона від комарів; ліжко з такою заслоною', а воно може мати грецьке коріння, але далі етимологію прослідкувати складно [ЕСУМ, II, с. 361]. Інші слов'янські мови мають розглянуту лексему у різних фонетичних формах, але з таким же лексичним значенням: р., болг. *kanapé*, бр. *kanapa*, ч. *kanape*, схв. *kanápe*, слн. *kanapé* [ЕСУМ, II, с. 361]. Фонетичний варіант [канапе] як 'різновид м'яких меблів' фіксує М. Фасмер, покликаючись на саме таку форму фіксації цієї лексеми у певних джерелах [Фасмер, II, с. 177].

В українській мові кінця XIX ст. воно вже було вживаним, про що свідчать записи у деяких словниках: *Канапа, Сапарее* [Желехівський, II, с. 332]; *Канапе = канапея, канапка* [Уманець, II, с. 6]. Зафіксовано паралельні форми *канапа / канапка / канапея*, які вживалися з тим самим значенням. Варто зазначити, що надалі в мові XX ст. лексема зберегла дві форми – *канапа / канапка*, останнє як зменшено-пестливе: *Канапа. Диван. Сидів о. Хведір Чепурковський на канапі в своїй світлиці*. Левиц. I. 131. Ум. *Канапка*; ще один демінутив *канапчик* у ролі синоніма до *диван* було зафіксовано у цьому словнику [Грінченко, II, с. 214].

У сучасній українській мові зафіксовано ланцюжок *канапа → канапка → канапочка*, де друге є похідним від *канапа*, а останнє – утворилося від *канапка*. *Канапка, канапочка* – це демінутиви зі зменшено-пестливими суфіксами *-ка та -очка*.

Білоруська мова має складне утворення *канапа-ложак* зі значенням 'диван-ліжко' чи 'канапа-ліжко' [БУС, с. 190].

В окремих західних говірках, зокрема лемківських, лексема *канапка* зафіксована зі значенням 'маленька скибка хліба чи булки з оселедцем, ковбасою, шинкою, намазана масляно-сирною пастою' [Турчин, с. 135]. У мові львів'ян зафіксовано обидва варіанти – *канапа* і *канапка* на позначення назви меблів для лежання. Однак лексема *канапка* вживається на позначення кулінарного терміна: *Бутерброд*. У кулінарії *канапка* є назвою різних видів бутербродів за розміром та призначенням (закуска або для перекусу). Синонімом до *канапа* виступає *канцалапа*, а до *канапка*, як назви бутерброда – *накладанець* [ЛЛ, с. 358-359].

Висновки. До ЛСГ «Назви меблів, призначених для сидіння» та «Назви меблів, призначених для лежання» входить значна кількість лексем, які були запозичені українською мовою переважно з XIX ст. Більшість прийшла з французької мови – *табурет / табуретка, фотель, шезлонг, портшез, кушетка, канапа / канапка / канапея, софа*; одне запозичення є англіцизмом – *пуф*; тюркського походження *тапчан, тахта*. Значна кількість назв не лише збереглася в сучасній мові, а й дала похідні: деривати *канапа → канапка → канапочка, диван → диванчик, фотель → фотелик, фотельчик; пуф → пуфик*. Для творення похідних використано переважно суфіксальний спосіб, що є характерним для деривації в українській мові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аркушин Г. Л. Словник західнополіських говірок у 2-х т.

Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. Держ ун-ту ім. Лесі Українка,

2000. Т. 1. А – Н, 2000. 353 с., Т. 2. О – Я, 200. 456 с.
2. Білецький-Носенко П. Словник української мови / підгот. до вид. В. В. Німчук. Київ: Наукова думка, 1966. 421 с.
 3. Білорусько-український словник / Півторак Г. П., Скопенко О. І. Київ: Довіра, 2006. 725 с.
 4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ – Ірпінь: Перун, 2002. 1440 с.
 5. Етимологічний словник української мови: В 7 т. Київ: Наукова думка, 1982 – 2012. Т. 1 – 6.
 6. Желехівський С., Недільський С. Малорусько-німецький словник. Львів, 1886. Т. 1: А – О, 590 с.; Т. 2.: П – Я, 632 с.
 7. Лексикон львівський: поважно і на жарт / Наталія Хобзей та ін. Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАНУ, 2015. 895 с.
 8. Лисенко П. С. Словник поліських говорів. Київ: Наукова думка, 1974. 259 с.
 9. Мельничук О. С. Словник іншомовних слів. Київ: Головна редакція «Українська радянська енциклопедія», 1974. 776 с.
 10. Ониськевич М. Й. Словник бойківських говірок: У 2 ч. Київ: Наукова думка, 1984. Ч. 1. А – Н, 1984. 494 с.; Ч. 2. О – Я, 1984. 514 с.
 11. Павловський А. Грамматика малоросійського наречія. Грамматика малоросійського наречія: или грамматическое показание существеннейших отличий, отдаливших малоросійское наречие от чистого російського языка, сопровождаемое разными по сему предмету замечаниями и сочинениями / А. П. Павловский. – С.-Петербург: Тип. В. Плавильщикова, 1818. [4], VI, [2], 114, [1] с.
 12. Резніченко Ю. О. Зіставне дослідження ЛСГ «меблі»: семантико-етимологічний аспект (на матеріалі словацької й української мов). URL: <http://sites.znu.edu.ua/conf-slovyanska-filologia/1562.ukr.html>.
 13. Словник староукраїнської мови XIV – XV ст.: У 2 т. Київ: Наукова думка, 1977 – 1978. Т. 1 – 2.
 14. Словник української мови: В 11 т. – К.: Наукова думка, 1970 – 1980. – Т. 1 – 11.
 15. Словник української мови: В 4 т. / за ред. Б. Д. Грінченка. Київ: Лексикон, 1996.
 16. Турчин С. Д. Словник села Тилич на Лемківщині. Львів: Українська академія друкарства, 2011. 384 с.
 17. Українсько-російський словник: У 6 т. / АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; гол. ред. І. М. Кириченко. Київ: Вид-во АН УРСР, 1953 – 1963.
 18. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка / пер. с нем. и доп. О. Н. Трубачева. Москва: Прогресс, 1964 – 1973. Т. 1 – 4.
 19. Уманець М., Спілка А. Словарь російсько-український. Львів, 1893 – 1894. Т. 1 – 2.
 20. Шило Г. Ф. Наддністрянський регіональний словник. Львів, Нью-Йорк: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, 2008. 288 с.
 21. Machek V. Etymologický slovník jazyka českého. Praha, 1968.
 22. Słownik języka polskiego. Red. nac. W. Doroszewski. Warszawa: PAN, 1958 – 1968. Т. 1 – 10.

REFERENCES

1. Arkushyn H.L. Dictionary of West Polissya dialects in 2 volumes Lutsk: RVV "Tower" Volyn. Lesya Ukrainka National University, 2000. Vol. 1. A - H, 2000. 353 p., Vol. 2. O - Ya, 200. 456 p.
2. P. Biletskyi-Nosenko Dictionary of the Ukrainian language / P. Biletskyi-Nosenko [Prepared for publication by V. V. Nimchuk]. – Kyiv: Naukova dumka, 1966. – 421p.
3. Belarusian-Ukrainian dictionary / Pivtorak H.P., Skopenko O.I. Kyiv: Dovira, 2006. 725 p.
4. Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language / [Drafted by and Editor-in-Chief V. T. Busel]. – K. – Irpin: Perun, 2002. – 1440 p.
5. An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language: in 7 volumes – K.: Naukova dumka, 1982 – 2006. – Volume 1-6.
6. Zhelekhivskiy Ye., Nedilskiy S. Malorussian-German dictionary. Lviv, 1886. Vol. 1: A - O, 590 p.; T. 2.: P - Ya, 632 p.
7. Lviv Vocabulary: For a Joke and Seriously/ Natalia Hobzey and others. Lviv: I.Kryp'iakevych Institute of Ukrainian Studies of NACU, 2015. 895 p.
8. Lysenko P.S. Dictionary of Polissya dialects. Kyiv: Naukova Dumka, 1974. 259 p.
9. Melnychuk O.S. Dictionary of foreign words. Kyiv: Main edition of the Ukrainian Soviet Encyclopedia, 1974. 776 p.
10. Onyshkevych M.Y. Dictionary of Boiky dialects: in 2 parts. Kyiv: Naukova Dumka, 1984. Part 1. A - H, 1984. 494 p.; Part 2. O - Ya, 1984. 514 p.
11. Pavlovskiy A. Grammar of the Malorussian dialect. Grammar of the Malorussian dialect: or a grammatical indication of the essential differences that separated the Malorussian dialect from the pure Russian language, accompanied by various remarks and compositions on this subject / A.P Pavlovskiy. - St. Petersburg: Pr. V. Plavilshchikova, 1818. [4], VI, [2], 114, [1] p.
12. Reznichenko Yu.O. Comparative study of lexical and semantic groups "furniture": semantic and etymological aspect (on the material of Slovak and Ukrainian languages). URL: <http://sites.znu.edu.ua/conf-slovyanska-filologia/1562.ukr.html>.
13. Dictionary of the Old Ukrainian Language XIV – XV ст.: in the 2nd volume – K.: Naukova dumka, 1977 – 1978. – Т. 1 – 2.
14. Dictionary of the Ukrainian Language: in 11 volumes – K.: Naukova dumka, 1970 – 1980. – Volume 1-11.
15. Dictionary of the Ukrainian Language: in 4 volumes / Edited by B. D. Hrinchenko. – K.: Lexycon, 1996.
16. Turchyn Ye.D. Dictionary of the village of Tylych in the Lemkivshchyna region. Lviv: Ukrainian Academy of Printing (Ukrainska Akademiia drukarstva), 2011. 384 p.
17. Ukrainian-Russian dictionary: In 6 vols. / USSR Academy of Sciences, Inst. of Linguistics named after O.O. Potebnya; ed. in chief I.M. Kyrychenko. Kyiv: Publishing House of the Academy of Sciences of the USSR, 1953 - 1963.
18. M. Vasmer Etymological dictionary of the Russian language / [Translated from German and amended by O. N. Trubachev]. – M.: Progress, 1964 – 1973. – Volume 1 – 4.
19. Umanets M., Spilka, A. Russian-Ukrainian Dictionary. Lviv, 1893 - 1894. Vol. 1 – 2
20. Shilo H.F. Transnistrian regional dictionary. Lviv, New York: I. Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies, 2008. 288 p.

Borrowing as a kind of replenishment of the Ukrainian lexicon of furniture names

L. M. Naumenko

Annotation. The article continues the series of the author's publications, which are devoted to the study of the history of formation of separate lexical and semantic groups of names of dishes and furniture, which are most often used in everyday life of Ukrainian people. The paper describes the borrowed vocabulary in the names of furniture, designed for lying down and sitting; it is indicated the source of borrowing, its presence in modern literary speech and Ukrainian dialects; derivatives are considered as well as their formulation on the basis of Ukrainian language.

Keywords: *lexeme, borrowing, synonym, derivative, etymology, diminutive.*